

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Centrum
Landelijke
Coördinatie
Infectieziekte-
bestrijding

Het centrum Landelijke Coördinatie Infectieziektebestrijding (LCI) coördineert de infectieziektebestrijding en de daarmee samenhangende communicatie, met als doel om op landelijk en regionaal niveau te allen tijde adequate en snelle actie mogelijk te maken.

Bij de LCI werken artsen, verpleegkundigen, deskundigen infectiepreventie en gezondheidswetenschappers. Of het nu gaat om de voorbereiding op een onbekende dreiging of om crisismaatregelen die een uitbraak helpen beteugelen; de LCI is steeds de 'spin in het web'. Om die reden is de LCI 24/7 bereikbaar voor professionals.

De LCI staat onder leiding van dr. Aura Timen, arts Maatschappij & Gezondheid, profiel infectieziekten.

Het Centrum Infectieziektebestrijding bestaat uit:

- > het centrum Landelijke Coördinatie Infectieziektebestrijding (LCI)
- het centrum Epidemiologie en Surveillance van Infectieziekten (EPI)
- het centrum Infectieziekteonderzoek, Diagnostiek en Screening (IDS)
- het centrum Zoönosen en Omgevingsmicrobiologie (Z&O)
- het centrum Immunologie van Infectieziekten en Vaccins (IIV)

“Infectieziekten houden zich niet altijd aan draaiboeken. Wat je nodig hebt, naast deze draaiboeken, is up-to-date kennis van de ziekten en de context waarin deze zich voordoen. En veel, heel veel gezond verstand.”
(Aura Timen, hoofd LCI)

Specialistische taken

De LCI heeft de volgende specialistische taken op het gebied van infectieziektebestrijding, elk met hun eigen afdeling en professionals:

- Preventie, bestrijding en crisismanagement
- Regie
- Richtlijnontwikkeling en -implementatie

Preventie, bestrijding en crisismanagement

De bestrijding van besmettelijke infectieziekten is een taak van de overheid.

In eerste instantie moeten gemeenten deze infectieziekten in hun gebied proberen te voorkomen en bestrijden. De uitvoering van de bestrijding is in handen van de afdelingen Infectieziektebestrijding van de

GGD'en. De LCI ondersteunt deze professionals in de infectieziektebestrijding door advisering en het opstellen van gestandaardiseerde informatie. Dit gebeurt in relatief rustige tijden, wanneer bijvoorbeeld een arts of verpleegkundige uit het veld een advies nodig heeft over een bepaalde maatregel (zoals toediening

“Infectieziektebestrijding doe je niet alleen...”
(Hans Lobach, Regie)

Rijksvaccinatieprogramma

Voorkomen is beter dan genezen. Met een aantal preventieprogramma's probeert de overheid (de verspreiding van) infectieziekten te voorkomen. De LCI verzorgt de medisch-inhoudelijke begeleiding van het Rijksvaccinatieprogramma (RVP). Medisch adviseurs en het communicatieteam houden consultatiebureau-artsen en stafartsen van de thuiszorgorganisaties in de regio's op de hoogte van alle inhoudelijke ontwikkelingen van de RVP-vaccins. Ook is bij de LCI tweedelijns expertise beschikbaar over contra-indicaties en bijzondere bijwerkingen van vaccins. De medisch adviseurs zijn ook inhoudelijk betrokken bij de hielprikscreening en de screening van zwangere vrouwen.

van medicijnen of het in kaart brengen van contacten). Maar zeker ook in crisissituaties wanneer meer complexe of grootschalige maatregelen nodig zijn. De LCI zorgt ervoor dat de nodige maatregelen op tijd worden gecommuniceerd en uniform worden geïmplementeerd. Daarbij maakt de LCI gebruik van de brede expertise binnen en buiten het RIVM.

Crisismanagement

Bij een grootschalige infectieziekte-uitbraak of bij een bijzondere infectieziekte neemt de LCI de coördinatie op zich. Vanaf het begin ondersteunt de LCI, zo nodig na overleg met deskundigen in het land, de plaatselijke GGD.

De LCI stelt de 'structuur bij crisis' in werking als de uitbraak regio-overschrijdend is of wanneer er landelijke risico-effecten zijn.

Zij organiseert zo nodig een Outbreak Management Team, dat adviezen over beleid en maatregelen formuleert voor het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Het Bestuurlijk Afstemmings Overleg toetst dit professionele advies op haalbaarheid en uitvoerbaarheid en neemt besluiten over de te nemen maatregelen.

Regie

Infectieziektebestrijding wordt door veel verschillende partijen uitgevoerd, ieder met hun eigen taken en verant-

“Eigenlijk voorziet de LCI in meerdere vormen van preventie.

De meeste mensen denken aan vaccinatie, maar adviezen over persoonlijke hygiëne en vroegbehandeling zijn minstens zo belangrijk. Zo kunnen we voorkomen dat een infectieziekte-uitbraak nog meer of ernstiger slachtoffers maakt. We doen dit door zowel publiek als GGD'en en (zieken)huisartsen tijdig en adequaat te informeren”

(Corien Swaan, Preventie en Bestrijding)

woordelijkheden. Binnen dit netwerk van infectieziektebestrijders coördineert de LCI de bestrijding ten tijde van een landelijke of regio-overstijgende uitbraak.

De afdeling Regie versterkt deze netwerkstructuur door de landelijke en regionale bestrijding optimaal op elkaar te laten aansluiten. Zo zijn in de regio zeven artsen-consultanten infectieziektebestrijding (RAC'ers) vanuit de GGD'en aangesteld bij het LCI, met als doel een verbinding te leggen tussen de praktische uitvoering op de GGD'en en de coördinatie- en beleidsafdelingen binnen het Clb. De RAC'ers werken nauw samen met consultanten openbare medische microbiologie en met regionale

veterinair consultanten. Sinds 1 januari 2013 zijn vier regionaal TBC-consultanten vanuit de GGD'en gedetacheerd bij het LCI om de koppeling tussen het Clb, het KNCV Tuberculosefonds en de GGD'en te versterken.

Richtlijnontwikkeling en -implementatie

Vooraf in crisissituaties is het wenselijk en praktisch om terug te kunnen grijpen op vaste draaiboeken en procedures.

De LCI-richtlijnen zijn belangrijke instrumenten voor het realiseren en handhaven van landelijk kwaliteitsbeleid op het gebied van de

“Onze richtlijnen worden uitdrukkelijk voor en door professionals geschreven, rechtstreeks uit het werkveld. Daardoor zijn ze optimaal praktijkgericht. Bovendien zijn ze ook nog eens superactueel: we passen ze à la minute aan als de actualiteit daar aanleiding toe geeft.”
(Desirée Beaujean, Richtlijnontwikkeling en -implementatie)

Landelijk Centrum Hygiëne en Veiligheid

Het Landelijk Centrum Hygiëne en Veiligheid (LCHV) is onderdeel van de LCI en gehuisvest bij de GGD Amsterdam. Het LCHV stelt richtlijnen, risicoprofielen en checklists op, bedoeld om eigenaren van een zeer breed scala aan voorzieningen, van tattooshops tot kinderdagverblijven, te adviseren over hygiëne. Ook ondersteunt het centrum de GGD in haar inspectie- en adviestaken op het gebied van infectiepreventie.

infectieziektebestrijding.

De richtlijnen zijn in eerste instantie bedoeld voor GGD-medewerkers die betrokken zijn bij infectieziektebestrijding. In de LCI-draaiboeken is vastgelegd wat er moet gebeuren wanneer meerdere aan elkaar gerelateerde ziektegevallen optreden, die een gevaar kunnen vormen voor de regionale volksgezondheid.

Communicatie

Bij de preventie en bestrijding van infectieziekten speelt communicatie een belangrijke rol. Professionals die deze preventie en bestrijding uitvoeren moeten goed geïnformeerd zijn. Ook het publiek heeft behoefte aan

tijdige en betrouwbare informatie.

Moderne communicatie draait steeds meer om interactie (van ‘zenden’ naar ‘verbinden’), weten wat er leeft in de samenleving en daarop inspelen met de juiste informatie, op de juiste plaats en het juiste tijdstip. LCI werkt daarom nauw samen met de afdeling Communicatie van het RIVM, waar een team communicatieprofessionals zich specifiek bezighoudt met communicatie rondom infectieziekten.

... met professionals

In tijden van crisis, maar ook van relatieve rust houdt de LCI samen met de afdeling Communicatie alle GGD'en en andere belanghebbende professionals adequaat op de hoogte van de

“Zonder communicatie geen implementatie van bijvoorbeeld richtlijnen en draaiboeken. En zonder communicatie geen kennisoverdracht of gedragsverandering. Communicatie is echter meer dan het zenden van informatie: het gaat om verbinden, weten wat er speelt en waar de behoefte aan informatie en interactie ligt.”

(Margit Govers, Communicatie)

laatste ontwikkelingen.

De informatievoorziening naar professionals gebeurt op verschillende manieren:

- website van het RIVM
- sociale media: Twitter, YouTube, Facebook
- Infectieziekten Bulletin
- RVP Nieuws
- diverse digitale nieuwsbrieven
- elektronische berichtenservice
Inf@ct:
<http://infact.infectieziekten.eu>

Daarnaast worden wetenschappelijke bijeenkomsten georganiseerd, zoals de jaarlijkse Transmissiedag en de RVP Onderzoekersdag.

... met publiek

Het RIVM ontwikkelt actuele, informatieve en interactieve communicatiemiddelen voor verschillende publieksgroepen.

En communicatiemiddelen waarmee professionals hun publiek kunnen voorlichten over gezondheidsthema's zoals rabiës, ziekte van Lyme, hoofdluis en gebruik van antibiotica. Een voorbeeld daarvan zijn de toolkits, die bestaan uit kant-en-klare voorlichtingsproducten of halffabricaten, waaronder teksten, afbeeldingen, brochures, filmpjes en kleurplaten.

Dagelijkse advisering

Voor GGD-artsen en -verpleegkundigen met vragen over infectieziekten is de LCI 24/7 telefonisch bereikbaar: 030-2747000.

Professionals (zoals huisartsen, medisch microbiologen, bedrijfsartsen, deskundigen infectiepreventie, kinderartsen en infectiologen) met vragen over infectieziekten kunnen contact opnemen met de plaatselijke GGD. Zie www.ggd.nl voor een overzicht van alle GGD'en in Nederland.

Meer informatie:

www.rivm.nl/infectieziekten

Voor vragen:

+31 (0)30 274 70 00

lci@rivm.nl

Dit is een uitgave van:

**Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu**

Postbus 1 | 3720 BA Bilthoven

www.rivm.nl

juni 2014

De zorg voor morgen begint vandaag